

3.3 อำเภอปรางค์

3.3.1 ประวัติความเป็นมา

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาได้ปรากฏชื่อเมืองปึกว่าตั้งอยู่ใกล้เมืองนครราชสีมา เป็นเมืองหน้าด่านทางทิศใต้ของเมืองนครราชสีมา เพื่อเป็นกองระวังหน้าคอยสอดแนมข้าศึกและคอยขัดขวางหน่วงเหนี่ยวไม่ให้ข้าศึกยกทัพประชิดเมืองมาเร็วเกินไป เมืองปึกจึงได้ชื่อว่า “ด่านจะโปะ” สมัยกรุงธนบุรีปี พ.ศ. 2321 พระเจ้ากรุงธนบุรีโปรดฯ ให้สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก (รัชกาลที่ 1) ยกกองทัพไปปราบเมืองเวียงจันทน์และได้รับชัยชนะ ขากลับจึงได้กวาดต้อนเชลยชายหญิงพร้อมกับเพี้ยอุปราช และให้ไปพักอาศัยอยู่ที่ด่านจะโปะ ครั้นชาวเมืองเวียงจันทน์ตั้งบ้านเรือนเป็นหลักฐานมั่นคงแล้ว เจ้าพระยานครราชสีมา (ปิ่น) กราบบังคมทูลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตตั้งด่านจะโปะเป็นเมือง เรียกว่า “เมืองปึก” (ยังไม่มีคำว่า รางค์) และได้กราบบังคมทูลขอให้เพี้ยอุปราชเป็นเจ้าเมืองปึกคนแรก พระราชทานนามว่า “พระยาวงศาอรรคราช” (ซึ่งกล่าวกันว่าเป็นต้นตระกูล วรธงไชย ขณะนี้) เมืองปึกในสมัยนี้เป็นเมืองชั้นตรีขึ้นตรงต่อเมืองนครราชสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2323

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ปี พ.ศ. 2369 เจ้านุวงศ์แห่งเมืองเวียงจันทน์ยกทัพมายึดเมืองนครราชสีมาและได้กวาดต้อนชาวเมืองไป แต่ถูกคุณหญิงโมและชาวเมืองนครราชสีมาต่อสู้กับทหารเวียงจันทน์จนได้รับชัยชนะ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปรับปรุงระเบียบการปกครองให้มีความเป็นเอกภาพเป็นมณฑลเทศาภิบาล เมืองปึกเปลี่ยนเป็นอำเภอปรางค์ไชย ขึ้นกับมณฑลนครราชสีมา โดยมีพระศรีพลรัตน์ (ยะพระระ เกตุเลขา) ชาวไทยมุสลิม เป็นนายอำเภอปรางค์ไชยคนแรก เมื่อปี พ.ศ. 2451 ครั้นปี พ.ศ. 2508 เปลี่ยนชื่ออำเภอจากเดิมอำเภอปรางค์ไชย เป็น “อำเภอปรางค์ชัย”

3.3.2 ที่ตั้งอำเภอ อาณาเขต ขนาดพื้นที่

ที่ตั้งอำเภอปรางค์ชัยมีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก มีความสูงอยู่ในช่วง 200-250 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง อำเภอปรางค์ชัยตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ห่างจากตัวจังหวัด 35 กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด 1,155.06 ตารางกิโลเมตร หรือ 721,913 ไร่

อาณาเขต ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอเมืองนครราชสีมา และอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอโชคชัย และอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

3.3.3 ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะทางภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่อำเภอปรางค์ชัย โดยทั่วไปพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูง โดยเฉพาะทางตอนบนของอำเภอมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 - 250 เมตร เป็นลักษณะของ

ลูกคลื่นลอนตื้น ยกเว้นบริเวณใกล้เชิงเขามีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก พื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ มีลำน้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำแะชะ ลำพระเพลิง ลำตะคอง ลำน้ำมูล และลำจักราช

สภาพอากาศตลอดทั้งปี ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

3.3.4 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพ จากข้อมูลพื้นฐานพบว่าประชากรในเขตอำเภอปักธงชัย โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำการประมง ปศุสัตว์ รองลงมาคือการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 121 แสดงการประกอบอาชีพของประชากร อำเภอปักธงชัย

อาชีพ	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่มีอาชีพ	1,607	2,406	4,067
นักเรียน	6,417	6,212	12,629
นักศึกษา	684	814	1,498
ทำนา	6,306	6,778	13,084
ทำไร่	726	649	1,375
ทำสวน	174	195	369
ประมง	28	9	37
ปศุสัตว์	66	37	103
รับราชการ	873	481	1,354
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	32	32	64
พนักงานบริษัท	660	712	1,372
รับจ้างทั่วไป	14,565	14,506	29,071
ค้าขาย	1,094	2,051	3,145
ธุรกิจส่วนตัว	170	138	308
อื่น ๆ หรือไม่ระบุ	2,258	2,757	5,015
รวมทั้งหมด	35,660	37,777	73,491

ที่มา : ข้อมูล จปฐ.อำเภอปักธงชัย (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) รายได้ จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีรายได้เฉลี่ยของประชากรอยู่ที่ 48,954.35 บาทต่อคนต่อปี พื้นที่ที่มีรายได้เฉลี่ยสูงที่สุดคือพื้นที่ตำบลคูม มีรายได้เฉลี่ย 61,851.91 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือตำบลสุขเกษม มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 58,028.00 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าพื้นที่ที่มีรายได้เฉลี่ย น้อยที่สุดคือพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองปัก จำนวน 38,494.39 บาทต่อคนต่อปี

ตารางที่ 122 แสดงรายได้ของประชากรจำแนกเป็นรายตำบล อำเภอปักธงชัย

ลำดับ	พื้นที่ตำบล/เทศบาล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	เกษมทรัพย์	41,497.69
2	โคกไทย	40,711.56
3	จิว	52,683.95
4	คอน	40,898.43
5	เทศบาลตำบลตะขบ	45,603.58
6	ตะคุ	52,679.63
7	คูม	61,851.91
8	ธงชัยเหนือ	53,523.24
9	นกออก	48,762.31
10	บ่อปลาทอง	52,322.60
11	ภูหลวง	44,960.98
12	เทศบาลตำบลเมืองปัก	38,494.39
13	เทศบาลตำบลลานางแก้ว	42,906.75
14	สะแกราช	46,091.52
15	ลำโรง	49,529.64
16	สุขเกษม	58,028.00
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของประชากรในพื้นที่		48,954.35

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอปักธงชัย (2554)

3) รายจ่าย จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภครวมทั้ง อำเภอจำนวน 4,204,421,303 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อข้าวสาร ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรุบกรอบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าการเดินทาง (น้ำมันรถ ค่าโดยสาร) ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน ค่าบันเทิง หวยและการพนัน ค่าบุหรี เหล้า ยาแดง และอื่น ๆ รายจ่ายเพื่อต้นทุนในการผลิตรวมจำนวน 594,220,384 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า และค่าเครื่องจักรต่าง ๆ

ตารางที่ 123 แสดงรายจ่ายภาพรวมของประชากรจำแนกตามประเภทของรายจ่าย อำเภอปักธงชัย

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	76,526,969
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	76,529,969
ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	95,255,876
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	95,255,876
ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	81,170,064
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	81,170,064
ค่าเครื่องจักรต่าง ๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	341,267,475
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	341,267,475
ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อข้าวสาร	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	121,804,371
	จำนวนรวม	121,804,371
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	464,435,769
	จำนวนรวม	464,435,769
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรุปกรอบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	2,107,268,043
	จำนวนรวม	2,107,268,043
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	84,657,609
	จำนวนรวม	84,657,609
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	37,670,970
	จำนวนรวม	37,670,970

ตารางที่ 123 แสดงรายจ่ายภาพรวมของประชากรจำแนกตามประเภทของรายจ่าย อำเภอปักธงชัย (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	39,928,181
	จำนวนรวม	39,928,181
ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	147,208,596
	จำนวนรวม	147,208,596
ค่าการเดินทาง (ค่าน้ำมันรถ ค่าโดยสาร)	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	170,276,752
	จำนวนรวม	170,276,752
ค่าน้ำ ค่าไฟ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	564,044,371
	จำนวนรวม	564,044,371
ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	147,737,585
	จำนวนรวม	147,737,585
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	101,040,284
	จำนวนรวม	101,040,284
ค่าบันเทิง หวย และการพนัน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	31,125,214
	จำนวนรวม	31,125,214
ค่าบุหรี เหล้า ยาแดง	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	29,053,779
	จำนวนรวม	29,053,779
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	158,169,779
	จำนวนรวม	158,169,779
รวมทั้งหมด		4,798,644,687

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา (2553)

4) หนี้สินและ เงินออม จากการสำรวจข้อมูลบัญชีครัวเรือนพบว่าในพื้นที่อำเภอปักธงชัย ประชากรมีหนี้สินเฉลี่ย 10,654 บาทต่อคนต่อปี จากข้อมูลธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ในปี พ.ศ. 2553 พบว่าเกษตรกรอำเภอปักธงชัยกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นเงินทั้งหมด 423.2 ล้านบาท แบ่งเป็นเงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพจำนวน 377 ล้านบาท กู้เพื่อการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตจำนวน 20 ล้านบาท และกู้เพื่อการชำระหนี้ในระบบและอื่น ๆ จำนวน 26.2 ล้านบาท

5) กลุ่มองค์กร

ก. กลุ่มองค์กรชุมชนและ องค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอปักธงชัย มีกลุ่มประเภทกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ดังนี้
ตารางที่ 124 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอปักธงชัย

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก (คน)	กิจกรรมหลัก	ชื่อประธานกลุ่ม
คณะกรรมการพัฒนาสตรี ระดับอำเภอ	3,225	การพัฒนาสตรีด้าน สาธารณประโยชน์ การแก้ปัญหา สังคม การพัฒนาสถาบันครอบครัว	นางอัญญาณิ ชัยช้าง 085-770-0783
เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอ	2,070	พัฒนาสร้างการเรียนรู้ การบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน	นายสมบัติ ปิ่นแก้ว 081-976-4378
สมาคมไหมไทย นครราชสีมา	161	พัฒนารูปแบบการผลิตและส่งเสริมการตลาดของผู้ประกอบการไหม	นางอติทยา มัชชาดากุล 081-976-4378
ชมรม อสม.อำเภอปักธงชัย	2,021	ส่งเสริม สนับสนุนประสานงานการปฏิบัติงานของ อสม.	นางลำภา ศรีทองสุข

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโครงสร้าง ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอปักธงชัย (2554)

ข. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ โอท็อป อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

ตารางที่ 125 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อปในพื้นที่อำเภอปักธงชัย

ชื่อกลุ่ม	ประธาน	ที่อยู่
กลุ่มทอผ้าไหมเมืองย่าบาติก	นางพิไลลักษณ์ กล้าขุน	154/1 หมู่ 18 ต.ตะคุ
กลุ่มหัตถกรรมทอผ้าไหมนาแค	นายสมบัติ ยันจะ โปะ	130 หมู่ 4 ต.เมืองปัก
กลุ่มสตรีผ้าไหมทอมือบ้านแปะ	นางอรุณ สอนตะคุ	50 หมู่ 13 บ้านแปะ ต.ตะคุ
กลุ่มอนุรักษ์ผ้าไหมทอมือ	น.ส.วันเพ็ญ สิงห์สุทธิ	71/1 หมู่ 10 ต.เมืองปัก
กลุ่มศรีไหมไทย	น.ส.ศรีธิดา ดิยะประเสริฐกุล	333 หมู่ 11 ต.เมืองปัก

ตารางที่ 125 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อปในพื้นที่อำเภอปักธงชัย (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ประธาน	ที่อยู่
กลุ่มไหมทอมือปักธงชัย	นางอาทิตย์ สิริมีชชาดากุล	118/1-2 หมู่ 7 ต.นกออก
กลุ่มปลูกพืชสมุนไพรไร้สารพิษ เคยโกศลสระแกรราช	นายบุญส่ง เต็มเมือง	99 หมู่ 5 ต.สระแกรราช
กลุ่มสุนันทาไหมไทย	นายเชรนา จำเมือง	570/1 หมู่ 1 ต.เมืองปัก
กลุ่มสุริพรไหมไทย	นางโสมสุดา หงษ์นคร	320/2 หมู่ 1 ต.เมืองปัก
กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านทุ่งจาน	นางละมุล สูดพุ่ม	61/1 หมู่ 7 ต.นกออก
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหมและดอกไม้ ประดิษฐ์	นางอำไพ เปาะไ้ปะ	86 หมู่ 7 ต.ธงชัยเหนือ

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอปักธงชัย (2554)

3.3.5 ลักษณะทางสังคม

1) ด้านประชากร พื้นที่อำเภอปักธงชัย มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 35,723 ครัวเรือน มีประชากรจำนวน 116,157 คน เป็นชายจำนวน 56,517 คน เป็นหญิงจำนวน 59,640 คน มีรายละเอียดเป็นรายตำบลดังนี้

ตารางที่ 126 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอปักธงชัย

ที่	ตำบล/เทศบาล	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
1	ตำบลเกษมทรัพย์	969	1,726	1,861	3,587
2	ตำบลโคกไทย	1,264	2,271	2,312	4,583
3	ตำบลจั่ว	2,072	3,216	3,350	6,566
4	ตำบลคอน	1,145	2,075	2,245	4,320
5	เทศบาลตำบลตะขบ	1,422	2,447	2,708	5,155
6	ตำบลตะขบ	2,885	4,997	5,016	10,013
7	ตำบลตะกุ่ม	3,795	5,853	6,339	12,192
8	ตำบลตุม	1,626	2,633	2,819	5,452
9	ตำบลธงชัยเหนือ	2,753	3,845	3,878	7,723
10	ตำบลนกออก	1,872	2,858	3,101	5,959
11	ตำบลบ่อปลาทอง	1,057	1,728	1,881	3,609
12	ตำบลภูหลวง	1,651	2,784	2,752	5,536
13	เทศบาลเมืองเมืองปัก	5,913	6,765	7,513	14,278

ตารางที่ 126 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอปักธงชัย (ต่อ)

ที่	ตำบล/เทศบาล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
14	เทศบาลตำบลลำนางแก้ว	1,096	2,447	2,708	5,155
15	ตำบลสะแกราช	2,505	4,200	4,391	8,591
16	ตำบลสำโรง	903	1,724	1,720	3,444
17	ตำบลสุขเกษม	1,368	2,383	2,376	4,759
18	ตำบลเมืองปัก	1,427	2,565	2,670	5,235
รวม		35,723	56,517	59,640	116,157

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอปักธงชัย ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2554

จากการสำรวจจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ณ วันสำรวจ จำแนกตามช่วงอายุ ผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับอำเภอ (จปฐ.2) ปี พ.ศ. 2554 พบว่าอำเภอปักธงชัย มีประชากรตามช่วงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 127 แสดงช่วงอายุของประชากร อำเภอปักธงชัย

ช่วงอายุประชากร (ปี)	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
น้อยกว่า 1	204	195	399
1- 2	608	599	1,207
3- 5	1,255	1,182	2,437
6- 11	2,940	2,670	5,610
12- 14	1,759	1,586	3,345
15- 17	1,697	1,610	3,307
18- 25	3,994	3,744	7,738
26- 49	13,009	14,038	27,047
50- 60	4,953	5,659	10,612
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	5,241	6,548	11,789
รวมทั้งหมด	35,660	37,831	73,491

ที่มา : ข้อมูล จปฐ.อำเภอปักธงชัย (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) ด้านการศึกษา

ก. ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่อำเภอปักธงชัย ส่วนใหญ่ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ในระดับชั้น ป.4 - ป.6 รองลงมาคือผู้ที่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 128 แสดงระดับการศึกษาของประชากร อำเภอปักธงชัย

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่เคยศึกษา	948	1,357	2,305
ต่ำกว่า ป.4	2,436	2,667	5,103
ป.4-6	17,655	19,388	37,043
ม.ศ. 1-3	347	317	664
ม.1-3	5,624	5,330	10,954
ม.ศ.4-5	111	390	201
ม.4-6	3,605	3,790	7,395
ปวช.	688	405	1,093
ปวส.	1,171	889	2,060
ปริญญาตรี	1,071	1,697	2,768
ปริญญาโท	40	29	69
ปริญญาเอก	3	2	5
อื่นๆไม่ระบุ	1,961	1,870	3,831
รวม	35,660	37,831	73,491

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอปักธงชัย (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

ข. สถานศึกษา ครูและนักเรียน อำเภอปักธงชัยมีโรงเรียนจำนวน 71 แห่ง มีครูทั้งหมดจำนวน 788 คน มีนักเรียนจำนวน 14,137 คน โดยเฉลี่ยจำนวนครู 1 คนต่อนักเรียนประมาณ 17 คน

ตารางที่ 129 แสดงจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียนจำแนกเป็นรายตำบล อำเภอปักธงชัย

ตำบล	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
เกษมทรัพย์	2	20	253
โคกไทย	3	27	320
จั่ว	3	27	440

ตารางที่ 129 แสดงจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียนจำแนกเป็นรายตำบล อำเภอปรางค์กู่ (ต่อ)

ตำบล	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
ดอน	7	35	419
ตะขบ	8	77	1,403
ตะกู่	8	88	1,226
คูม	4	21	447
ธงชัยเหนือ	5	47	664
นกออก	4	25	285
บ่อปลาทอง	3	25	326
ภูหลวง	5	27	435
เมืองปัก	5	269	5,899
ลำนางแก้ว	4	36	624
สระเกษ	7	55	926
ลำโรง	3	21	303
สุขเกษม	4	32	552
ปักธงชัย	4	30	628
รวม	71	788	14,137

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอปรางค์กู่ (2554)

ค. การศึกษาอื่น ๆ อำเภอปรางค์กู่มีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปรางค์กู่หรือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ระดับอำเภอจำนวน 1 แห่งและมีศูนย์บริการประจำตำบลจำนวน 17 แห่ง มีบุคลากรสายสอนและครูอาสา จำนวน 18 คน มีนักเรียนจำนวน 2,565 คน และมีห้องสมุดประจำหมู่บ้านจำนวน 17 แห่ง

3) ด้านการสาธารณสุข

ก. สถานบริการด้านสาธารณสุขและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในพื้นที่อำเภอปรางค์กู่ มี 19 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 130 แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุข อำเภอปรางค์กู่

สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน (แห่ง)	หมายเหตุ
โรงพยาบาลประจำอำเภอ	1	ขนาด 60 เตียง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	13	
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	1	

ตารางที่ 130 แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุข อำเภอปักธงชัย (ต่อ)

สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน (แห่ง)	หมายเหตุ
คลินิกแพทย์	1	
ร่ายขายยาแผนปัจจุบัน	3	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปักธงชัย (2554)

ข. บุคลากรทางด้านสาธารณสุข (ไม่นับรวมเอกชน) ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ดังนี้

ตารางที่ 131 แสดงจำนวนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อำเภอปักธงชัย

บุคลากร	จำนวน (คน)	ประชากรต่อบุคลากรทางการแพทย์ 1 คน
แพทย์	8	14,519
กุมารแพทย์	1	116,157
ทันตแพทย์	3	38,719
ทันตภิบาล	4	29,039
เภสัชกร	6	19,360
พยาบาลวิชาชีพ	86	1,351
นักวิชาการ	1	116,157
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	2,389	49
สาธารณสุขอำเภอ	1	116,157
นักวิชาการสาธารณสุข	3	38,719
เจ้าพนักงานธุรการ 5	1	116,157
บุคลากรสาธารณสุขประจำสถานีอนามัย	67	1,734
ลูกจ้างชั่วคราว	2	58,079

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปักธงชัย (2554)

ค. สถานการณ์ด้านสาธารณสุข จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอปักธงชัยพบว่า มีโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังของอำเภอ คือ สถานการณ์ไข้เลือดออกที่ระบาดในปี พ.ศ.2548 ซึ่งอำเภอปักธงชัยมีผู้ป่วยเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ แต่ในปี พ.ศ. 2554 มีโรคที่จะต้องเฝ้าระวังในพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ 132 แสดงการป่วยของประชากร อำเภอปักธงชัย

ชื่อโรค	จำนวน	อัตราป่วยต่อแสนประชากร
อุจจาระร่วง	80	92.92
อาหารเป็นพิษ	65	75.50

ตารางที่ 132 แสดงการป่วยของประชากร อำเภอปักธงชัย (ต่อ)

ชื่อโรค	จำนวน	อัตราป่วยต่อแสนประชากร
ไข้เลือดออก	12	13.93
ไข้ไม่ทราบสาเหตุ	7	8.13
สุกใส	5	5.80
ปอดบวม	5	5.80

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปักธงชัย (2554)

จ. อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2549 – 2553 ในพื้นที่อำเภอปักธงชัย มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โดยใช้อัตรา 1: 1,000 ของประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 133 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร อำเภอปักธงชัย

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2549	115,666	-
2550	115,244	- 0.36
2551	115,545	0.26
2552	115,714	0.15
2553	116,146	0.37

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2553)

4) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการป้องกัน ในพื้นที่อำเภอปักธงชัย มีการส่งเสริมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดังนี้ มีสถานีตำรวจภูธร จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรปักธงชัย และมีการจัดให้มีสายตรวจจรดจักรยานยนต์ 4 เขตตรวจ (สายตรวจจรดยนต์ 1 สาย) สายตรวจเดินเท้า 2 สาย (15 นาย) มีตู้ยามจุดต่าง ๆ จำนวน 9 จุด

นอกจากนี้มีการดูแลรักษาความปลอดภัยในระดับท้องถิ่นด้วย โดยมีสายตรวจประจำตำบล จำนวน 16 ตำบล และมีตำรวจชุมชนตำบล 16 ตำบล และชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน 215 หมู่บ้าน

ด้านการปราบปราม อำเภอปักธงชัยได้มีการปราบปรามผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยมีสถิติข้อมูลคดีที่เกิดขึ้นในท้องที่ ดังนี้

ตารางที่ 134 แสดงการเกิดคดีความในพื้นที่อำเภอปรางค์กู่

ประเภทคดี	ปี 2550			ปี 2551		
	เกิด (คดี)	จับ (ราย)	ผู้ต้องหา (คน)	เกิด (คดี)	จับ (ราย)	ผู้ต้องหา (คน)
คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	7	5	5	7	6	6
คดีประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย	67	64	71	39	37	42
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	56	49	53	48	40	47
คดีที่น่าสนใจ	27	22	25	22	19	24
คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	-	396	898	-	509	884
คดีอาเสพติด	-	83	84	-	298	302

ที่มา : สถานีตำรวจภูธรอำเภอปรางค์กู่ (2554)

5) ด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอปรางค์กู่ นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 98 และมีองค์กรทางศาสนา ดังนี้

- วัด จำนวน 67 แห่ง
- สำนักสงฆ์ จำนวน 25 แห่ง
- พระสงฆ์ จำนวน 764 รูป
- โบสถ์คริสต์ จำนวน 1 แห่ง

6) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการรวบรวมของคณะทำงานปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอปรางค์กู่ ปี พ.ศ. 2554 พบว่าในพื้นที่อำเภอปรางค์กู่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นผ่านวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นหลากหลายด้าน ดังนี้

ก. ภูมิปัญญาทางการเกษตร ได้แก่ นายพิสิษฐ์ นาคำ เรื่องเกษตรอินทรีย์และสมุนไพร นางตุ้ย พึ่งคอน เรื่องเกษตรพอเพียง นายจรูญ พูนขุนทด เรื่องเกษตรอินทรีย์ และการทำปุ๋ย นายเอกชนะ จำพรรษา เรื่องเกษตรอินทรีย์ นายหว่า เลิศพรรษา เรื่องเกษตรผสมผสาน นายทองพูล วงคอน เรื่องปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ นางสาวตราวุธ คำสุข เรื่องการเลี้ยงไหม

ข. ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม ได้แก่ นางบัวเดือน จิตรจะโปะ เรื่องการทอผ้าไหมสีธรรมชาติ นายอำพล บานคอน เรื่องการทอผ้าไหม นางประภาพรรณ พากักดี เรื่องการทอผ้าไหมด้วยสีธรรมชาติ นายประจักษ์ ปิตตะคุ เรื่องศิลปประดิษฐ์ เกษตรผสมผสาน นางเตี้ย จรุงพันธ์ เรื่องการทำดอกไม้ประดิษฐ์

ค. ภูมิปัญญาด้านอาหาร ที่สำคัญที่สุดคือการทำเส้นหมี่โคราชที่ขึ้นชื่อ คือ หมี่ตะคุ และนอกจากนี้ยังมีด้านอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ น.ส.เรณกา อิษฐานวชิรกุล เรื่องการแปรรูปอาหาร นางสมปอง

หมุนคอน เรื่อง การทำพริกแกง นายสำราญ หน้าเกษม เรื่อง การทำไข่เค็ม นายบุญน้อม จีนคอน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่

7) ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อำเภอปักธงชัยได้มีการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นไว้ เช่น งานประเพณีเข้าพรรษา งานพระเพณีออกพรรษา และงานประเพณีที่สำคัญอื่นๆ ทางศาสนา เป็นต้น

พื้นที่อำเภอปักธงชัยในบริเวณเทือกเขามีกุ่มชนที่เรียกตัวเองว่า “ฮัญกุล” หรือ “ชาวบน” ที่มีวัฒนธรรมประเพณีของตนเองที่โดดเด่นในเรื่องการทำมาหากิน การผลิตพันธุ์ข้าวของตนเอง และอื่น ๆ

8) ด้านกีฬาและนันทนาการ ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีสนามกีฬากลางอำเภอปักธงชัย เป็นสนามกีฬากลางใช้ในการแข่งขันกีฬาทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัดและอำเภอ ประชาชนทั่วไปใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายตอนเช้าและตอนเย็น มีการส่งเสริมการออกกำลังกาย เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ชมรมและสมาคมต่างๆ ได้ส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายโดยสนับสนุนวิทยากร อุปกรณ์ และสถานที่ และมีการแข่งขันกีฬา โดยเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และสถานศึกษาได้จัดสรรงบประมาณให้มีการแข่งขันกีฬา เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

3.3.6 ลักษณะทางการเกษตร

1) การกสิกรรม อำเภอปักธงชัยมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 441,080 ไร่ ครั้วเรือนเกษตรกรจำนวน 18,701 ครั้วเรือน มีการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 135 แสดงจำนวนครั้วเรือนที่ปลูกพืช พื้นที่ปลูก และผลผลิตเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอปักธงชัย

ลำดับที่	พืชเศรษฐกิจ	จำนวน ครั้วเรือนที่ปลูก	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตโดยเฉลี่ย (กก./ไร่)
1	ข้าวนาปี	11,826	207,136	550
3	มันสำปะหลัง	5,443	155,665	4,500
4	อ้อย	1,196	43,665	15,000
5	ข้าวโพด	235	5,340	850
6	ไม้ผล	4,587	22,935	1,250
7	ยางพารา	1,200	ยังไม่ได้ผลผลิต	
8	ผัก	543	2,720	565

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอปักธงชัย (2554)

2) ด้านปศุสัตว์ จากการสำรวจมีการทำการปศุสัตว์ในพื้นที่อำเภอปักธงชัย โดยพบว่ามีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ 13 ชนิด รวมจำนวน 1,871,257 ตัว ดังนี้

ตารางที่ 136 แสดงการทำปศุสัตว์ในพื้นที่อำเภอปักธงชัย

ลำดับที่	ชนิดสัตว์	จำนวน (ตัว)	จำนวนครัวเรือน
1	โคเนื้อ	10,079	1,916
2	โคนม	3,563	509
3	กระบือ	4,132	1,033
4	สุกร	9,304	1,180
5	เป็ดเทศ	4,906	50
6	เป็ดเนื้อ	3,871	100
7	เป็ดไข่	12,604	123
8	ไก่พื้นเมือง	18,090	2,235
9	ไก่เนื้อ	1,271,354	1,059
10	ไก่ไข่	532,905	1,411
11	นกกระจอกเทศ	150	1
12	ห่าน	356	24
13	แพะ	67	12

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอปักธงชัย (2554)

3) ด้านการประมง จากข้อมูลของสำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2553 พบว่า อำเภอปักธงชัยมีการทำประมงน้ำจืด มีสัตว์น้ำจืดที่จับได้รวมทั้งอำเภอจำนวน 144.85 ตันต่อปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 137 แสดงปริมาณการจับสัตว์น้ำในพื้นที่อำเภอปักธงชัย

ชนิดสัตว์ที่จับ	ปริมาณการจับ (ตันต่อปี)
ปลาดุก	35.20
ปลาดุกเพียน	25.70
ปลานิล	65.95
รวม	144.85

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา (2553)

3.3.7 ลักษณะทางอุตสาหกรรม

สถานประกอบการอุตสาหกรรมอำเภอปักธงชัยที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินการและประกอบกรมีจำนวน 102 แห่ง ซึ่งสามารถจำแนกตามลักษณะการประกอบการได้ดังนี้

ตารางที่ 138 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอปักธงชัย

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน
อุตสาหกรรมเกษตร	9
อุตสาหกรรมข้าว	17
อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	8
อุตสาหกรรมอาหารสัตว์	1
อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	1
อุตสาหกรรมผ้า	20
อุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้า	1
อุตสาหกรรมก๊าซและเชื้อเพลิง	3
อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และเครื่องจักรกล	10
อุตสาหกรรมก่อสร้าง	11
อุตสาหกรรมไม้	12
อุตสาหกรรมหิน	1
อุตสาหกรรมเหล็ก	1
อุตสาหกรรมพลาสติก	5
อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา	1
รวม	102

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอปักธงชัย (2554)

3.3.8 ลักษณะทางด้านพาณิชยกรรม

- 1) สถานประกอบการด้านพาณิชยกรรม อำเภอปักธงชัยมีการประกอบการ ดังนี้
  - ธนาคาร จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
  - สหกรณ์ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีทั้งหมด จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรปักธงชัย จำกัด สหกรณ์การเกษตรลำพระเพลิง จำกัด และสหกรณ์โคนมปักธงชัย จำกัด
  - ร้านค้า ร้านอาหาร และสถานประกอบการอื่น ๆ ได้แก่ ร้านอาหาร จำนวน 12 แห่ง ร้านให้เช่าโกดังเก็บของ จำนวน 2 แห่ง
- 2) การบริการที่พัก โรงแรม ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีจำนวน 3 แห่ง
- 3) การท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยว อำเภอปักธงชัยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง อ่างเก็บน้ำลำลำลาย วัดหน้าพระธาตุ วัดม่วงสระน้อย ปราสาทบึงคำ โนนหินตั้ง

ปราสาทหินนาแคะ วัดพระเจ้าคอหูก วัดพระเพลิง หมู่บ้านท่องเที่ยววัฒนธรรมใหม่บริษัทจิมทอมสัน วัด
ปอแดง วัดคลองตะคร้อ

3.3.9 ลักษณะทางโครงสร้างพื้นฐาน

- 1) การคมนาคม ในพื้นที่อำเภอปักษ์ธงชัย มีเส้นทางการคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอ
จังหวัด รวมทั้งในหมู่บ้านมีรายละเอียด ดังนี้
  - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลขสาย 304 นครราชสีมา – กบินทร์บุรี
  - ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 สีคิ้ว –เดชอุดม
- 2) การโทรคมนาคม ติดต่อสื่อสาร อำเภอปักษ์ธงชัยมี ดังนี้
  - โทรศัพท์ประจำบ้าน จำนวน 579 คร่าวเรือน
  - ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง
  - มีหอกระจายข่าว จำนวน 215 หมู่บ้าน
- 3) ประปา พื้นที่อำเภอปักษ์ธงชัยมีการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 2 แห่ง ประปาดำบล
และประปาหมู่บ้าน จำนวน 61 แห่ง
- 4) แหล่งน้ำ ในพื้นที่อำเภอปักษ์ธงชัยมีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในระดับริ้วเรือนและระดับ
ชุมชนดังนี้

ตารางที่ 139 แสดงจำนวนแหล่งน้ำในพื้นที่อำเภอปักษ์ธงชัย ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554

ประเภทแหล่งน้ำ	2552		2553		2554	
	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ใน ฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ใน ฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดู แล้ง
บ่อส่วนตัว	1,626	1,382	1,626	1,382	160	160
บ่อสาธารณะ	252	198	252	198	326	193

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอปักษ์ธงชัย (2552-2554)

- 5) ไฟฟ้า ในพื้นที่อำเภอปักษ์ธงชัยมีสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง
ประชาชนในพื้นที่มีไฟฟ้าใช้ จำนวน 32,992 คร่าวเรือน และไม่มีไฟฟ้าใช้ จำนวน 297 คร่าวเรือน

3.3.10 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1) ทรัพยากรดิน มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย มีลักษณะที่ไม่ดูดซับน้ำทำให้น้ำผ่าน
ได้อย่างรวดเร็ว
- 2) ทรัพยากรน้ำ อำเภอปักษ์ธงชัยมีทรัพยากร แหล่งน้ำที่สำคัญจำนวน 5 แห่ง ดังนี้

- ลำพระเพลิง เป็นลำน้ำสำคัญ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสันกำแพงไหลผ่านอำเภอ ปักธงชัย อำเภอโชคชัย และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ลำพระเพลิงไหลผ่านตำบลตะขบ ตำบลนางแก้ว ตำบลตูม ตำบลสุขเกษม ตำบลจิว ตำบลนกออก ตำบลเกษมทรัพย์ ตำบลลำโรง และตำบลดอน

- ลำลำลาย มีต้นน้ำจากเทือกเขาใหญ่ ลำน้ำนี้ไหลลงอ่างเก็บน้ำลำลำลายที่บ้านเขา พญาปราบ ตำบลตะขบ ลำน้ำนี้ไหลผ่านตำบลตะขบ ตำบลตะคุ ตำบลสุขเกษม ตำบลจิว ตำบลเมืองปัก ตำบลโคกไทย

- ลำเชียงสา ต้นกำเนิดจากภูเขาเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ในเขตอำเภอวังน้ำเขียว ไหลผ่านตำบลสะแกราช ตำบลลำโรง และตำบลดอน

- ลำซอ เป็นลำน้ำสาขาของลำลำลาย ลำซอไหลผ่านตำบลตะคุ

- ลำนางแก้ว ต้นกำเนิดจากเขาน้อยไหลผ่านตำบลนางแก้ว ตำบลบ่อปลาทอง

3) ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอปักธงชัยมีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ 6 แห่ง ดังนี้

- ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าภูหลวง พื้นที่ 204,750 ไร่

- ป่าสงวนแห่งชาติป่าสูงเนิน พื้นที่ 21,250 ไร่

- ป่าสงวนแห่งชาติ ป่านครราชสีมา ปักธงชัย โชคชัย พื้นที่ 7,500 ไร่

- อุทยานแห่งชาติทับลาน พื้นที่ 10,000 ไร่

- สวนป่า พื้นที่ 17,316 ไร่

- สวนป่าลำพระเพลิง พื้นที่ 6,834 ไร่

3.3.11 ด้านการเมือง

1) การเมืองระดับชาติ พื้นที่อำเภอปักธงชัยมีสาขาพรรคการเมืองจำนวน 1 สาขา คือ พรรคเทียนแห่งธรรม

2) การเมืองระดับท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นทั้งในระดับเทศบาลและระดับองค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะการแข่งขันกันในการเข้าไปสู่อำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรของท้องถิ่นค่อนข้างสูง

3) การเมืองภาคพลเมือง ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยไม่มีกลุ่มการเมืองภาคพลเมืองในพื้นที่

3.3.12 ด้านการจัดการภาครัฐการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

การจัดระเบียบการปกครอง ในเขตพื้นที่อำเภอปักธงชัย จำแนกการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ ดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลาง ในพื้นที่อำเภอปักธงชัย ได้แก่ โรงพยาบาลประจำ อำเภอปักธงชัย

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้ ที่ทำการปกครองอำเภอ สถานีตำรวจภูธร สถานีตำรวจทางหลวง สำนักงานที่ดิน สำนักงานสรรพากร สำนักงานป่าไม้ สำนักงาน สัสดี สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานศึกษาธิการ สำนักงานประถมศึกษา สำนักงาน จัดหางาน สำนักงานสาธารณสุข และสำนักงานปศุสัตว์

3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในพื้นที่ ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร ออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และที่ทำการไปรษณีย์

4) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอปักธงชัย มีการบริหารราชการส่วน ท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีศูนย์ประสานงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในพื้นที่

ข. องค์การบริหารส่วนตำบล มีสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปักธงชัย และมีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลจี้ว องค์การบริหารส่วนตำบลเกษมทรัพย์ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไทย องค์การบริหารส่วนตำบล ดอน องค์การบริหารส่วนตำบลตะขบ องค์การบริหารส่วนตำบลตะกู องค์การบริหารส่วนตำบลตูม องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัยเหนือ องค์การบริหารส่วนตำบลภูหลวง องค์การบริหารส่วนตำบล สะแกราช องค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง และองค์การบริหารส่วนตำบลสุขเกษม

ค. เทศบาล ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีเทศบาลเมือง 1 แห่ง คือ เทศบาลเมือง เมืองปัก และมีเทศบาลตำบลจำนวน 5 แห่ง ดังนี้ เทศบาลตำบลตะขบ เทศบาลตำบลนกออก เทศบาล ตำบลบ่อปลาทอง เทศบาลตำบลลำนางแก้ว และเทศบาลตำบลปักธงชัย

5) การปกครองท้องที่ อำเภอปักธงชัยได้มีการแบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติ ลักษณะการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 เป็น 17 ตำบล 25 หมู่บ้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 140 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอปักธงชัย

ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
เกษมทรัพย์	9	บ้านหนองศาลา บ้านเกษม บ้านท่าเยี่ยม บ้านหลุมข้าว บ้านแก่นางเจริญ บ้าน ปอนางเจริญ บ้านโคกนางเจริญ บ้านดอนมะเฟือง และบ้านตะคร้อ
โคกไทย	11	บ้านโนน บ้านศรีษะกระบือ บ้านลำลายใต้ บ้านบุสมอ บ้านลำลาย (เหนือ) บ้าน โคกไทย บ้านหนองลำช้าง บ้านหนองกระทิง (หนองกระทุ่ม) บ้านหัวนา บ้าน หนองใหญ่ และบ้านโคกกระเบื้อง
จี้ว	15	บ้านดอนขวาง บ้านน้อย บ้านจี้ว บ้านโคกคลองขุนเทียน บ้านห้วย บ้านลำลาย บ้านไร่เพลิงหลง บ้านหนองไผ่ บ้านหนองปรือ บ้านกุดกระดี่ บ้านจี้วเหนือ บ้านหนองปล้อง บ้านหนองบัว บ้านโคกสามสิบ และบ้านหนองกระโดน

ตารางที่ 140 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอปักษ์ธงชัย (ต่อ)

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
คอน	12	บ้านคอน บ้านใหม่โพธิ์งาม บ้านจังหวีด บ้านพริ้ว บ้านหนองกรด บ้านตะกุด บ้านส่องเหนือ บ้านส่องใต้ บ้านหนองกระสอบ บ้านไม้เสียว บ้านหนองผักไผ่ และบ้านโกรกหว้า
ตะขบ	22	บ้านตะขบ บ้านยางกระทุง บ้านกุดคล้า บ้านชะอม บ้านคิ่งสาธิตา บ้านคลองน้ำขาว บ้านบุหัวช้าง บ้านน้อยเขาเจ็ย บ้านหนองไผ่ บ้านโคกสำราญ บ้านหนองปล้อง บ้านโคกเห็บ บ้านตะเคียนคู่ บ้านโคกตะกุด บ้านหนองบอน บ้านเขาพญาปราบ บ้านคลองน้ำซับ บ้านหนองรังกา บ้านหนองไทรงาม บ้านชุมชนพัฒนา บ้านสวนพัฒนา และบ้านโนนสมบูรณ์
ตะคุ	21	บ้านตะคุ บ้านครสาร บ้านแดง บ้านอุโลก-โนนรัง บ้านโคกคิม บ้านหัน บ้านหนองตาอุด บ้านหนองมนนาง บ้านสุขัง บ้านวังหิน บ้านสุขังเหนือ บ้านสุขังใต้ บ้านหนองตาด บ้านแปะ บ้านหนองเรือ บ้านหันเหนือ บ้านตะคุไทย บ้านหันใต้ บ้านโนนบ้าน บ้านดอนลำไย และบ้านสุขังไทยเจริญ
คูม	16	บ้านโนนตากแดด บ้านโนนวังหิน บ้านหนองปลิง บ้านสะแกงาม บ้านทุ่งเสาธง บ้านบุพระเมือง บ้านใหม่ป่าตะแบก บ้านพรหมราช บ้านดอกจันทร์ บ้านคูม บ้านกุดวิเวท บ้านสวนมาก บ้านบุโพธิ์ บ้านหนองจอก บ้านสวนหอม และบ้านวังวาริน
ธงชัยเหนือ	16	บ้านโคกศิลา บ้านหนองหญ้าขาว บ้านพันธ์สงวน บ้านอ่างหิน บ้านห้วยดินดำ บ้านแหลมรวก บ้านหนองด่านช้าง บ้านมาบเชือก บ้านโนนทอง บ้านโคกเห็ด บ้านดอนแก่นท้าว บ้านธงชัยเหนือ บ้านอ่างห้วยยาง บ้านฉัตรมงคล บ้านอ่างหินเกลือ และบ้านธงชัยเหนือใน
นกออก	10	บ้านบุโกรก บ้านพระเพลิง บ้านโคกสระน้อย บ้านสระน้อย บ้านสระน้อย บ้านนกออก บ้านทุ่งจาน บ้านทำน้ำซับ บ้านปรารงค์ และบ้านนกออก
บ่อปลาทอง	9	บ้านคอนใหญ่ บ้านสระผักโพด บ้านบ่อปลา บ้านท่าเยี่ยม บ้านพระบึง บ้านกลาง บ้านกระเซาะราก บ้านมะกอกงาม และบ้านเพลิงหลง
ภูหลวง	9	บ้านโนนแดง บ้านหนองนกเขียน บ้านหนองกระทุ่ม บ้านปอแดง บ้านหลุมเงิน บ้านหลุมหิน บ้านหนองกก บ้านหนองหว้า และบ้านห้วยแก้ว

ตารางที่ 140 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอปึกธงชัย

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
เมืองปัก	17	บ้านเมืองปัก บ้านธงชัย บ้านวังหมี บ้านนาแค บ้านโรงนา บ้านคู บ้านหนองไผ่ บ้านวังคู้ บ้านขอนแก่น บ้านโนนตูม บ้านตลาดเก่า บ้านบ่อปลา บ้านไชโย บ้านโคกสะอาด บ้านชัยมงคล บ้านหนองโสน บ้านคูโน และบ้านดำรงสุข
ลำนางแก้ว	9	บ้านลำนางแก้ว บ้านพิศทะเล บ้านลำประโคน บ้านโนนสำโรง บ้านโนนทอง บ้านลำประโคนเหนือ บ้านชัยยาง บ้านชัยน้อย และบ้านวังตะเคียน
สะแกราช	11	บ้านห้วย บ้านหนองแพบ บ้านโคกสะแกราช บ้านโคกหนองแพบ บ้านคลองเตย บ้านโป่ง บ้านเก่า บ้านจี้เหล็ก บ้านเชียงสา บ้านใหม่เชียงสา และบ้านห้วยใต้
สำโรง	10	บ้านโพนทราย บ้านขุนละคร บ้านหนองประคู้ บ้านมะค่า บ้านหนองตะแบก บ้านสำโรงเหนือ บ้านโคกขุนละคร บ้านตูม บ้านโกรกกละลาย และบ้านโพนทรายใต้
สุขเกษม	11	บ้านโคกสะอาด บ้านปลายดาบ บ้านหนองชุมแสง บ้านพุดลาไหล บ้านป่าโจด บ้านหนองโคน บ้านบุพรมราช บ้านหนองขอน บ้านสะพานตะเคียน บ้านบุเจ๊ก และบ้านโรงงานน้ำตาล
ปักธงชัย	9	บ้านนาแค บ้านโรงนา บ้านคู่นอก บ้านหนองไผ่ บ้านขอนแก่น บ้านคูโน บ้านใหม่โรงนา บ้านโนนตูม (บางส่วนมีพื้นที่คาบเกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น คือ เทศบาลตำบลเมืองปัก) บ้านหนองโสน (บางส่วนพื้นที่คาบเกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น คือ เทศบาลตำบลเมืองปัก)

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย ระดับจังหวัด (2554)

3.3.13 การวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอปักธงชัย

จากการจัดการประชุมเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2554 และวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนรวมทั้งสิ้น 60 คน ประกอบด้วย ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 47 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 5 คน นักธุรกิจจำนวน 3 คน หน่วยราชการจำนวน 5 คน ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการระดมสมองและวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยหนุนและปัจจัยที่เป็นปัญหาและมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่อำเภอปักธงชัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 141 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอปักธงชัย

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่ที่มีภูมิประเทศที่สวยงาม อากาศดี มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ - เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำ การเกษตร เนื่องจากมีลักษณะ โครงสร้าง พื้นฐาน เช่น อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง และขนาด เล็กกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ - มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่อยู่ในพื้นที่พร้อมระบบชลประทาน - มีเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมสู่ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี คือ ถนนสาย 304 - มีเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อกับหลายอำเภอ และต่างจังหวัดจำนวนหลายเส้นทาง 	<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพพื้นที่ที่เป็นที่ลุ่มทำให้มีข้อจำกัดในการทำการเกษตร - เส้นทางคมนาคม ในระดับตำบล เทศบาล และหมู่บ้านยังไม่สะดวกเท่าที่ควร - ระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่เกษตรกรรม - คุณภาพของดินเพื่อการเกษตรเริ่มเสื่อมคุณภาพลงอย่างต่อเนื่อง
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในพื้นที่โดยเฉพาะผู้สูงอายุยังมีความเชื่อ และมีการปฏิบัติตามประเพณีเก่าแก่ - ประชาชนมีการรวมกลุ่ม ทางวัฒนธรรม ประเพณี และมีการสืบทอดสู่รุ่นลูกหลาน ในบางพื้นที่ 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความขัดแย้งในระดับชุมชน กลุ่มองค์กร รวมทั้งระหว่างผู้นำในพื้นที่ของระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน - ปัญหายาเสพติดในทุกพื้นที่กระจายอย่างกว้างขวาง ทำให้มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน - การรวมกลุ่มของชุมชนบางกลุ่มยังไม่มี ความแน่นแฟ้น ยังต้องการการเรียนรู้เพิ่มเติม - เยาวชน คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยใส่ใจเรื่อง การเรียนรู้ใหม่ และให้ความสำคัญกับการศึกษา น้อย

ตารางที่ 141 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอปักธงชัย (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่ที่มีการทำเกษตรที่เป็นพืชหลักสำคัญของจังหวัด ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว - รายได้เฉลี่ยของประชากรอยู่ในระดับที่สูง - มีโรงงานอุตสาหกรรมทางด้านการเกษตรตั้งอยู่ในพื้นที่ เป็นตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นอย่างดี - มีตลาดผ้าไหมที่ใหญ่ที่สุดในโคราช และมีการทอผ้าไหมส่งออกมากที่สุดในจังหวัดนครราชสีมา - มีการผลิตเส้นไหมจำหน่ายในระดับกลุ่มที่มีชื่อเสียงและสร้างรายได้ให้กับประชากรในพื้นที่ 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรมีหนี้สินสูง โดยเฉพาะหนี้นอกระบบทำให้เกิดปัญหาครอบครัว - ดัชนีทุนการผลิตทางการเกษตรสูงขึ้นทุกปี - เกษตรกรในพื้นที่ยังไม่มีความรู้และทักษะในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการทำการเกษตร - ประชาชนจำนวนมากว่างงานภายหลังจากฤดูกาลผลิต
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในพื้นที่ยังเห็นความสำคัญของการไปเลือกตั้งในทุกระดับ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มเรียนรู้กระบวนการทำงานและการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงกันอย่างกว้างขวาง - ประชาชนขาดความรู้และขาดโอกาสในการเรียนรู้เรื่องกระบวนการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง
<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น ลาว ไทย เขมร รวมทั้งชาวบ่น ที่ต่างแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน - มีกิจกรรมทางวัฒนธรรมอยู่ในทุกพื้นที่ เช่น ประเพณีรดน้ำดำหัว การรำโชน การร้องเพลงโคราช ฯลฯ 	<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในพื้นที่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมทำให้ถูกละทิ้งและไม่เห็นคุณค่า

2) การวิเคราะห์ โอกาส และอุปสรรคหรือข้อจำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาพื้นที่อำเภอปักธงชัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 142 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอปักธงชัย

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ เช่น ถนน คู คลอง แหล่งน้ำต่าง ๆ รวมทั้งการขยายถนนเส้นทาง 304 สู่อำเภอเมือง - การปราบปรามการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่อย่างจริงจังของภาคราชการ - ลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางภูมิประเทศที่เอื้อต่อการผลิตพืชเมืองหนาวได้มากกว่าพื้นที่อื่นในจังหวัดนครราชสีมา 	<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกษตรกรปรับตัวไม่ทัน - พื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวกทำให้มีการเข้ามาของคนภายนอกเข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีนโยบายรัฐที่ดีและเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้พัฒนา เช่น การศึกษาสนับสนุนการเรียนฟรี 12 ปี - นโยบายกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท - นโยบายกองทุนพัฒนาสตรี - นโยบายการปราบปรามยาเสพติด 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาเสพติดที่ยากต่อการควบคุมของคนในพื้นที่ - การศึกษามีค่าใช้จ่ายสูงทำให้ผู้ปกครองเป็นหนี้สิน ค่านิยมต่อสถานศึกษาไกลบ้านทำให้ผู้ปกครองควบคุมพฤติกรรมไม่ได้ - สื่อสารมวลชนที่เน้นการโฆษณาชวนเชื่อทำให้ประชาชนในพื้นที่มีพฤติกรรมบริโภคนิยม
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาวะภัยแล้งในพื้นที่อื่น ๆ ทำให้เกษตรกรในพื้นที่มีโอกาสทางรายได้มากขึ้น - ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีจำนวนมากขึ้นทุกปี - มีแหล่งทุนในการสนับสนุนทางด้านเกษตรที่หลากหลาย - นโยบายประกันรายได้ของรัฐบาลที่สร้างความมั่นใจในการทำการเกษตรของประชาชนในพื้นที่ 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนในพื้นที่มากขึ้น - มีแรงงานอพยพจากต่างถิ่นเข้าไปอยู่ในพื้นที่มากขึ้น ทั้งที่เป็นแรงงานต่างด้าว และแรงงานต่างจังหวัด

ตารางที่ 142 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอปรางค์ (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค/ ข้อจำกัด
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีโอกาสในการปกครองตนเองมากขึ้น - รัฐมีกระบวนการส่งเสริมประชาธิปไตยในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มี การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยทำให้นโยบายที่ก้า ลัง ดำเนินการอยู่ขาดการส่งเสริมและดำเนินการต่อ - กระบวนการเลือกตั้งที่ประชาชนในพื้นที่ไม่ได้เป็นผู้ควบคุมเองและกำหนดกติกาเอง - มี การแทรกแซงของนักการเมืองระดับชาติกับการเมืองระดับ

	ท้องถิ่น
<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลจากอาเซียนเป็นหนึ่งเดียวทำให้ครู กศน. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจเรื่อง วัฒนธรรมประเพณีของเพื่อนบ้านมากขึ้น - กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงนิเวศน์ 	<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สื่อ ๑ เทคโนโลยี ที่ทันสมัย และเข้าถึง ทุก ๑ ครอบครัว ที่ ไม่เน้นการ นำเสนอ ๑ ข้อ มูล เกี่ยวกับ ประเพณี ท้องถิ่น - สื่อกระแส หลักอยู่ใน มือ ๑ ของ นายทุน และ ประชาชน ไม่มีส่วนใน การ เป็น เจ้าของสื่อ

3.3.14 ข้อเสนอแนะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพ

จากการจัดเวทีอำเภอปักษ์ธงชัย ที่ประชุม ได้มีการนำเสนอให้มีการขับเคลื่อนประเด็น เพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพทั้งภาครัฐ (ส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น) ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ประชาชน นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน นักการเมือง และอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนงานปฏิรูปโคราช จึงมีข้อเสนอแนะ ให้ทำงานผ่านการขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประเด็นการพัฒนาคน เป็นกระบวนการพัฒนาคนทุกระดับตั้งแต่เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา

ประเด็นที่ 2 ประเด็นการทำมาหากินด้านการเกษตรและการค้าขาย เป็นการพัฒนาอาชีพให้กับประชากรในพื้นที่ ทั้งในด้านการท่องเที่ยว การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรทางเลือก และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นที่ 3 ประเด็นการปฏิรูปการจัดการท้องถิ่นและจังหวัด โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การติดตามและประเมินผลการทำงานของท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการทำงานเพื่อติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลทุกระดับได้โดยประชาชนเอง

ประเด็นที่ 4 การปฏิรูประบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการจัดวางผังเมืองเพื่อรับมือและแก้ไขกับปัญหาน้ำท่วม รวมทั้งการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าต้นน้ำ การเฝ้าระวังการบุกรุกพื้นที่ป่าสาธารณะ พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพัฒนาที่มั่นคง และเป็นรากฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนของประชาชนในพื้นที่

ประเด็นที่ 5 การปฏิรูประบบสุขภาพ โดยการส่งเสริมการแพทย์ทางเลือกและการแพทย์แผนไทย รวมทั้งส่งเสริมการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ และเน้นการจัดการความรู้ สนับสนุนการพัฒนาด้านระบบสุขภาพที่เป็นธรรมและยั่งยืน ที่ให้มีความสอดคล้องกับกระแสการขับเคลื่อนกลไกทุกภาคส่วนของสังคมในพื้นที่ของอำเภอ